

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

INKLUZIVNI TURIZAM

Praktični savjeti za prilagodbu i
pristup turistima s invaliditetom

UDRUGA ZA OSOBE S
INTELEKTUALNIM OŠTEĆENJEM
"GOLUBICA"
VUKOVAR

Vukovar
TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA VUKOVARA
VUKOVAR TOURIST BOARD

INKLUZIVNI TURIZAM

Praktični savjeti za prilagodbu i pristup turistima s invaliditetom

Brošura je izrađena kroz projekt

Razvoj usluge savjetovanja turističkom sektoru za pristup turistima s invaliditetom

koji je sufinanciran od strane Ministarstva turizma i sporta u sklopu
Javnog natječaja za sufinanciranje projekata udruga u turizmu u 2022.

**Inkluzivni dizajn znači
bolji dizajn za sve.**

**Potrebe pristupačnosti
su potrebe korisnika.**

**Nitko ne bi trebao biti
isključen zbog svog
invaliditeta.**

**Svakome može biti teško
koristiti bilo koju uslugu**

**Turizam za sve je
„pravo svih građana svijeta
za iskusiti nevjerojatnu
raznolikost našeg planeta
i ljepote svijeta u kojem živimo“**

UNWTO - Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda, 2016.

O PROJEKTU

Višegodišnja suradnja Udruge za osobe s intelektualnim oštećenjem Golubica Vukovar i Konjičkog kluba Dunavski raj, Vukovar rezultirala je projektom kojim naše pozitivno iskustvo želimo prenijeti na turistički sektor na području grada Vukovara.

"Razvoj usluge savjetovanja turističkom sektoru za pristup turistima s invaliditetom" odobren je od strane Ministarstva turizma i sporta u sklopu Javnog natječaja za sufinanciranje projekata udruga u turizmu u 2022. Nositelj projekta je UZOSIO Golubica, a partneri su Konjički klub Dunavski raj i Turistička zajednica grada Vukovara.

Kroz projekt se razvio zaokruženi edukacijsko-pokazni model inkluzivnog turizma i savjetodavna uloga udruga u razvoju turističkih usluga osobama s invaliditetom. Model uključuje razvoj i primjenu edukacijskog sadržaja, uključujući i ovu brošuru, za subjekte u turizmu o načinima prilagodbe i pristupu turistima s invaliditetom. UZOSIO Golubica razvila je edukacije za subjekte u turizmu, a Dunavski raj pokazni turistički proizvod izleta za osobe s invaliditetom na lokaciji kluba. TZ Vukovar je obje priče zaokružila sa stručne strane te udrugama pomogla u što boljem oblikovanju turističkih sadržaja.

Na lokacijama UZOSIO Golubice i Dunavskog raja proveli smo edukaciju 5 turističkih subjekata, pokazali im kako prilagodba izgleda na terenu te prezentirali rezultate projekta dionicima sektora turizma.

Nadamo se da smo ovim projektom potaknuli turističke subjekte na području grada Vukovara prema oblikovanju vlastitih inicijativa za prilagodbu i oblikovanje vlastitih turističkih usluga za osobe s invaliditetom te time, na lokalnoj razini, doprinijeti ostvarenju vizije programa "Turizam za sve".

Projekt "Razvoj usluge savjetovanja turističkom sektoru za pristup turistima s invaliditetom" odobren je u ukupnom iznosu od 267.212,08 kn, od čega Ministarstvo turizma i sporta sufinancira 69%.

UVOD

Osobe s invaliditetom su one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

Prema Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom invaliditet nije samo oštećenje koje osoba ima, nego je rezultat interakcije oštećenja osobe i okoline. Prema ovakvoj definiciji, svojom neprilagođenošću, društvo može stvarati invaliditet, no isto tako društvo svojim prilagodbama i raznim oblicima podrške može ga ukloniti.

U Republici Hrvatskoj 2009. godine Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom organizirala je raspravu o terminologiji osoba s invaliditetom kada je donesen zaključak da se podržava terminologija iz Sheratonske deklaracije donesena 2003. godine, te su jednoglasno podržani i usuglašeni termini „osoba s invaliditetom“ i „dijete s teškoćama u razvoju“.

DISKRIMINACIJA NA OSNOVI INVALIDITETA

...je svako razlikovanje, isključivanje ili ograničavanje na osnovi invaliditeta koje ima svrhu ili učinak sprečavanja ili poništavanja priznavanja, uživanja ili korištenja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda na političkom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom, društvenom i svakom drugom području, na izjednačenoj osnovi s drugima. Ona uključuje sve oblike diskriminacije, uključujući i uskraćivanje razumne prilagodbe. (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

RAZUMNA PRILAGODBA

...je potrebna i odgovarajuća prilagodba i podešavanje, koje istovremeno ne predstavlja neproporcionalno ili neprimjereno opterećenje, da bi se u pojedinačnom slučaju, tamo gdje je to potrebno, osobama s invaliditetom osiguralo ravnopravno uživanje ili korištenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda na izjednačenoj osnovi s drugima. (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

Razumna prilagodba je pojedinačna mjera prilagođena potrebama pojedine osobe, te ovisno o oštećenjima osobe, prilagodbe okoline mogu biti različite.

UNIVERZALNI DIZAJN

...je oblikovanje proizvoda, okruženja, programa i usluga na način da ih mogu koristiti svi ljudi u najvećoj mogućoj mjeri, bez potrebe prilagođavanja ili posebnog oblikovanja. Univerzalni dizajn ne isključuje pomoćne naprave za određene skupine osoba s invaliditetom u onim slučajevima kada je to potrebno. (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

PRISTUPAČNOST

... je prema odredbama Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti pristupačnost jest rezultat primjene tehničkih rješenja u projektiranju i građenju građevina, kojima se osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti osigurava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad u tim građevinama na jednakoj razini kao i ostalim osobama.

Kroz umanjivanje arhitektonskih (fizičkih) i komunikacijskih prepreka, uz podizanje svijesti (uklanjanje predrasuda) može se postići značajan napredak kod povećanja privlačnosti turističkih odredišta osobama s invaliditetom, što će se pozitivno odraziti na razvoj turizma.

Osobama s invaliditetom potrebno je omogućiti ravnopravno uživanje u turističkim sadržajima i odredištima, koliko god je to moguće.

Posebna naplata prilagodbi kojima bi se osigurala pristupačnost turističkim sadržajima, nikako nije prihvatljiva jer se može definirati kao diskriminacija osoba s invaliditetom.

Turističke usluge bi trebale biti prilagođene potrebama osoba s invaliditetom što je više moguće.

Fizička prilagođenost objekata odnosi se na mogućnost kretanja i jednostavnost korištenja sadržaja svih dijelova objekta.

Komunikacijska prilagođenost važna je zbog informiranja posjetitelja, a može se postići postavljanjem natpisa na Brailleovom pismu ili korištenjem audio i vizualne opreme, znakovnog jezika, prevoditeljima / tumačima, korištenjem dokumenata koji su jednostavni za čitanje i slično.

Osim arhitektonske i komunikacijske, važna je i socijalna pristupačnost u smislu podizanja svijesti u društvu, uklanjanja stigme i predrasuda, kojima bi osobe s invaliditetom bile prihvaćenije u društvu.

Sva načela pristupačnosti preporučuje se primjenjivati na sve turističke sadržaje, posebice na smještajne i ugostiteljske objekte, te sadržaje javne namjene.

SAVJETI ZA INKLUZIVNI TURIZAM

Kako bi osobe s invaliditetom, kao i svi drugi turisti bez invaliditeta, mogle uživati u turističkim sadržajima od trenutka kad se odluče na putovanje, dalje se navode preporuke i savjeti pružateljima usluga u turizmu za inkluzivni turizam i to prilagodbu pristupačnosti cjelokupnog vanjskog i unutarnjeg prostora objekta te primjerenu komunikaciju prema osobama s invaliditetom.

Svaka osoba s invaliditetom ima svoje potrebe i svoje mogućnosti, kao i svaki pružatelj turističkih usluga što ima svoje želje i mogućnosti. Razine pristupačnosti se također međusobno razlikuju, no kada postoji želja, uvijek je moguće napraviti barem mali pomak, jer taj mali pomak nekome znači puno!

10 SAVJETA ZA INKLUZIVNI TURIZAM

1. Trenirajte svo osoblje

Obučite svo osoblje koje radi s klijentima za svjesnost o invalidnosti i osigurajte da su upoznati s dostupnim objektima, uslugama i opremom.

Kako biste s pouzdanjem mogli uslužiti klijente s invaliditetom, vi i vaše osoblje morate biti svjesni invaliditeta klijenta. Ovu obuku treba osigurati za svo osoblje na uvođenju i osvježiti (barem za one na pozicijama okrenutim prema klijentima) u redovitim intervalima. Postoji niz online i standardnih tečajeva, posebno za one koji rade u turističkoj industriji.

Važno je da je osoblje upoznato s upotrebom i radom sve opreme za pristupačnost kao što su slušne petlje, užad za povlačenje u nuždi u toaletima i dizalice. Pobrinite se da vaša specijalizirana oprema bude redovito testirana, uvijek u ispravnom stanju i u dovoljnoj količini.

2. Prilagodite tiskani i medijski sadržaj

Svi video zapisi sa zvučnim zapisom moraju imati titlove. To se ne odnosi samo na online marketinške videozapise, već i na videozapise na mjestu događaja. Online videozapisi mogu koristiti opciju 'zatvorenih titlova' (CC – Closed Captions) što znači da nisu vidljivi dok ih gledatelj ne aktivira.

YouTube uslužno automatski stvara titlove, samo ih pregledajte i ispravite radi točnosti. Također razmislite o uvođenju znakovnog jezika na videozapise.

Ponudite pisanu komunikaciju u alternativnim formatima, kao što su velika tiskana slova (font od 16 točaka ili više), audio verzije ili verzije koje se lako čitaju.

3. Pitajte kupce/goste trebaju li pomoć

Jedna od najvećih briga za osobe s invaliditetom, posebno osobe s oštećenjem sluha, je sigurna evakuacija tijekom hitnog slučaja. Razvijte skup standardnih osobnih planova evakuacije u hitnim slučajevima (PEEP) za sigurnu evakuaciju osoba s invaliditetom.

Za hotele i pansionere neka dio vašeg procesa dočeka gosta bude pitanje svakom gostu "treba li Vam pomoć u slučaju evakuacije?". Razgovarajte

o dostupnim standardnim opcijama; dogovorite i zabilježite sve posebne dogovore.

4. Prilagodite web mjesta formatima pristupačnosti

Svi korisnici trebali bi moći koristiti vašu web stranicu bez obzira na njihovu razinu iskustva u korištenju weba ili uređaja/operativnog sustava koji koriste.

Slijedite smjernice za elektroničku komunikaciju i pobrinite se da vaš web dizajner slijedi Smjernice za pristupačnost web sadržaja (WCAG).

Ponudite pisanu komunikaciju u alternativnim formatima, kao što su velika tiskana slova (font od 16 točaka ili više), audio verzije ili verzije koje se lako čitaju.

5. Osigurajte pristupačnost u davanju povratnih informacija

Pružite pristupačne načine za korisnike s invaliditetom da daju povratne informacije, a vi reagirajte i promptno odgovarajte na komentare. Osigurajte više načina za traženje povratnih informacija, kao recimo ankete zadovoljstva s jednostavnim grafičkim oznakama, mogućnost govornog ostavljanja komentara i sl.

Prikupite mišljenja korisnika s invaliditetom kako bi vam pomogli pružiti inkluzivna turistička iskustva. Možete dodati pitanja o pristupačnosti bilo kojoj anketi za korisnike, pozvati lokalne grupe s invaliditetom da posjete vaše mjesto ili, za veće atrakcije, pokrenuti "Panel za pristup" koji se sastoji od ljudi s različitim zahtjevima pristupačnosti koji će vas voditi i pregledati vašu atrakciju.

6. Prostore oblikujte kao prilagodljive

Mogućnost brze i jednostavne prilagodbe prostora važan je element pristupačnosti. Različiti gosti imaju različite mogućnosti i potrebe korištenja prostora, a fiksno uređenje će im umanjiti turistički doživljaj. Jedan od najčešćih primjera je smještaj pratnje gosta s invaliditetom. Gosti s invaliditetom mogu biti u pratnji partnera ili osobnog asistenta i stoga trebaju

različite konfiguracije kreveta. Fleksibilnost kreveta posebno je korisna za goste koji koriste pristupačne spavaće sobe.

7. Sadržaje oblikujte kao prilagodljive

Mogućnost brze i jednostavne prilagodbe sadržaja važan je element pristupačnosti. Pokušajte sadržaje koje nudite oblikovati u nekoliko verzija prilagođenih mogućnostima osoba koje ih koriste. Pritom razmišljajte o zahtjevnosti sadržaja za korisnike, trajanju sadržaja i učinku koji korisnici od sadržaja dobivaju.

8. Imenujte i potičite zagovornike i ambasadore pristupačnosti

Imenujte zagovornika koji će voditi razvoj pristupa za sve u cijeloj organizaciji. To može biti dio uloge jedne osobe ili podijeljeno između dvije ili više osoba – na primjer, viši menadžer/direktor odgovoran za strateško planiranje i član osoblja/volonter za svakodnevne zadatke. Uključite ključna područja fokusa u opis posla zagovornika. Zatim angažirajte ambasadore pristupačnosti u cijeloj organizaciji da pomognu u uvođenju inkluzivnih praksi.

9. Promovirajte sve povlastice i besplatne usluge za osobe s invaliditetom

Sve se više shvaća da prikladna razumna prilagodba također uključuje odricanje od troškova dodatne usluge za posjetitelje s invaliditetom, ako im je potrebna aktivna podrška osobnog asistenta.

Mjesta također mogu odlučiti ponuditi povlaštenu stopu za korisnike s invaliditetom – ponekad kao priznanje za dodatne troškove s kojima se osobe s invaliditetom svakodnevno suočavaju ili fizičke barijere na mjestu događaja, što ih može spriječiti da uživaju u istom iskustvu kao i osobe bez invaliditeta. Jasno promovirajte ova pravila u svom Vodiču za pristupačnost, na svojoj web stranici i na svojoj lokaciji.

10. Izradite detaljan, točan i pristupačan Vodič za pristupačnost

Ljudi sa zahtjevima pristupačnosti trebaju informacije o pristupačnosti mjesta kako bi lakše razumjeli hoće li zadovoljiti njihove individualne potrebe. Mnogi odgađaju posjet nekom mjestu ako na njihovoj web stranici nema informacija o pristupačnosti. Ove informacije mogu se pružiti u obliku vodiča za pristupačnost.

Ne zaboravite uključiti slike, ocjene iz bilo kojeg službenog programa i relevantne logotipe kao što je Turizam za sve, Ministarstva turizma i sporta.

13 SAVJETA ZA INKLUZIVNI PROSTOR

Cilj univerzalnog dizajna je stvoriti životni prostor koji predviđa promjenjive potrebe vlasnika prostora, kao i potrebe obitelji i gostiju, te uključuje sve fizičke i kognitivne sposobnosti.

Univerzalni dizajn olakšava ljudima s ograničenjima, bilo da se radi o smanjenoj tjelesnoj pokretljivosti tijekom oporavka od operacije ili svakodnevnom korištenju uređaja za pomoćno kretanje, dok također povećava upotrebljivost za djecu i starije osobe.

1. Vrata i prozori

Kvake na polugu, koje su standard u Hrvatskoj, najpristupačniji su mehanizmi za osobe s invaliditetom. Slično je i s krilnim sustavom prozora. Prilikom planiranja i ugradnje pazite na propisane širine za pristup osobama u invalidskim kolicima, kao i da pristupni prostor ne sadrži prepreke za pristup osobama s invaliditetom, odnosno da ima dovoljno prostora bez prepreka (stepenica, pragova i dr.) za njihov pristup.

2. Otvorite tlocrt

Otvaranje tlocrta u srcu je univerzalnog dizajna. U svakoj prostoriji treba postojati prostor za okretanje: mjesto bez prepreka, gdje se invalidska kolica mogu okrenuti. Iako ovo zvuči kao puno prostora, ne samo da je potrebno nekim korisnicima, već je i udobnije za sve. Opremite prostor namještajem koji se lako premješta i koji se po potrebi može ukloniti. Puno je lakše kretati se s većim prostorom oko kreveta, bez obzira radi li se o osobi s invaliditetom ili ne.

Smanjenje broja stepenica i hodnika također stvara bolji protok i pristupačnost. Smanjenje hodnika omogućuje učinkovitiju upotrebu prostora. Kada su hodnici uključeni u dizajn, oni se mogu učiniti pristupačnijim ograničavanjem duljine i proširenjem.

3. Utičnice i prekidači

Prekidači za svjetlo, termostati i druge kontrole ne smiju biti više od 120 cm od poda. Prekidači koji se nalaze na toj visini dostupni su većini ljudi, stojeći ili sjedeći. Kada se kontrole nalaze iznad radne ploče, treba ih postaviti

bliže radnoj površini, a ne više iznad nje. Prekidači za svjetlo u stilu klackalica su najpristupačniji jer ih je najlakše isključiti i uključiti. Električne utičnice trebaju biti najmanje 40 cm od poda kako bi svima bile nadohvat ruke.

4. Pristupačni prostori za pohranu stvari

U univerzalnom dizajnu, spremište bi trebalo biti jasno vidljivo i lako dostupno; ne bi trebao ometati prostor na podu. Odlučite se za ugradbene ormare kada je to moguće, osobito u skućenijim prostorijama poput kupaonice. Otvorene police olakšavaju pristup stvarima, posebno osobama s ograničenjima kretanja.

Za zatvorene ormare (kao što su kuhinjski ormarići), ugradite ručke za vrata i ladice u obliku slova D, koje većina ljudi najlakše koristi. Kako biste smanjili savijanje i posezanje za predmetima, koristite ladice s klizačima za potpuno izvlačenje i ormariće s rješenjima za pohranu na izvlačenje. Ormari bi trebali imati podesive sustave polica za maksimalnu upotrebljivost. U garderobi, ne zaboravite na širinu pristupnih vrata i uključite prostor za okretanje osobe u kolicima.

5. Sigurna stepeništa

Stepenice mogu biti velika opasnost, ali ako ih ne možete eliminirati, postoji mnogo stvari koje možete učiniti kako biste ih učinili sigurnijima. Bilo da se radi samo o stepenici dolje u drugu prostoriju ili cijelom stubištu, pobrinite se da područje bude dobro osvijetljeno. Koristite kontrastne boje za stepeništa i uspone, tako da je promjena razine očigledna. Ograde s obje strane stepenica omogućuju korištenje obje ruke za održavanje stabilnosti. Kontinuirano izvlačenje rukohvata od vrha prema dolje i njihovo uključivanje na podestima pruža kontinuiranu potporu. Šira stepeništa također olakšavaju penjanje i spuštanje.

6. Rasvjeta

Što je rasvjeta jača, prostor je funkcionalniji i sigurniji. Uz cjelokupnu ambijentalnu rasvjetu, potrebno je ugraditi ciljanu radnu rasvjetu na mjestima kao što su kuhinja, kupaonica i prostor za čitanje ili hobi. Također je važno

uključiti prigušivače jer vam omogućuju podešavanje svjetline izvora svjetlosti što je važno za osobe osjetljive na jaka svjetla.

Svjetla sa senzorom kretanja mogu se koristiti u cijelom prostoru, uključujući kupaonice, dnevne sobe i na stubištima. Ova automatska svjetla znače da ne morate pronaći prekidač za svjetlo ili se sjetiti ugasi svjetla, a što je odlično za djecu i zaboravne odrasle. Automatska svjetla također mogu pomoći u navigaciji u mraku.

7. Izdržljive i snižene radne površine

Prilikom planiranja, uočite prilike za uključivanje nižih radnih mjesta u kuhinje, kupaonice i praonice rublja ugradnjom različitih visina radnih ploča.

8. Tehnologija „Pametne kuće“

Tehnologija ubrzano čini prostore pristupačnijim. Danas postoji više opcija nego ikad prije s tehnologijom pametnog doma. Svim od vašeg hladnjaka, svjetla, prozora, sigurnosnog sustava, vrata i garažnih vrata može se upravljati daljinski. Bilo da se radi o aplikaciji za pametni telefon ili posebnom daljinskom upravljaču, ovi uređaji mnogima omogućuju izbjegavanje fizičkih zadataka.

Netko s poteškoćama u kretanju može uvelike imati koristi od mogućnosti uključivanja svjetla sa svog telefona, podešavanja termostata sa svoje stolice.

9. Pristupačni uređaji

Uređaji bi trebali biti na visini koja je pogodna za one koji stoje ili sjede. Trebaju biti postavljeni u prostoriji tako da ima dovoljno prostora ispred i sa strane, omogućujući nekome u invalidskim kolicima ili s hodalicom manevriranje i rad.

10. Bešavne podne obloge

Kako biste spriječili klizanje i olakšali korištenje invalidskih kolica ili hodalica, koristite glatke podove otporne na klizanje. Gusto tkani tepisi s niskim florom mogu se koristiti u spavaćim sobama i dnevnim prostorima. Izbjegavajte prostirke jer predstavljaju veliku opasnost od spoticanja i klizanja.

Prijelaze između prostorija ili različitih vrsta podova treba svesti na minimum; u idealnom slučaju, trebala bi postojati glatka, ravnomjerna promjena između prostorija s ravnim pragovima na vratima.

Kada se promjene razine poda ne mogu svesti na najmanju moguću mjeru (na primjer, kod stepenica), jedna od strategija koja se može primijeniti jest promijeniti smjer/orijentaciju poda ako dolazi do promjene razine. Razmotrite promjenu smjera na svakoj stepenici kako biste pomogli ljudima da predvide promjenu razine.

11. Pristupačna kupaonska oprema

Jedan od najkorisnijih zahvata pristupačnosti je razdvojiti kadu i tuš ili zamijeniti kombinaciju kade i tuša samo tušem. Tuš bez ivičnjaka (koji se naziva i tuš s nulnim pragom) uklanja osnovni rub tuša koji nekim korisnicima smeta, a drugima predstavlja opasnost od spoticanja. Mokri prostor kojem se može pristupiti i u kolicima (tzv. Roll-in Wet Room) nudi daleko veću dostupnost od kade. Pobrinite se da se vaše pristupačne spavaće sobe dopadnu najširem krugu potencijalnih gostiju tako što ćete osigurati tzv. mokru sobu bez pragova i prepreka.

Rukohvati su još jedna ključna značajka, jer pružaju ključnu potporu u područjima kade, tuša i WC-a. Ova rješenja, iako praktična, trebaju pratiti dizajn prostora. Univerzalni dizajn ne mora se činiti medicinskim ili institucionalnim. Univerzalni dizajn ne odnosi se samo na upotrebljivost, već i na stvaranje prostora koji korisnicima izgleda i čini se dobrim.

Visina WC-a, prostor ispod umivaonika, pa čak i odgovarajuće glave tuša također su važni faktori pri projektiranju kupaonice.

12. Slavine i kontrole za tuširanje u obliku poluge

Konfiguracija s jednom polugom omogućuje korisniku isključivanje i uključivanje vode otvorenim dlanom ili stisnutom šakom. Osim toga, upravljanje tušem s jednom polugom je jednostavnije za većinu korisnika. Senzor pokreta, slavine koje se aktiviraju dodirrom i glasom također su pristupačna rješenja.

Za sve kontrole vode, topla i hladna trebaju biti jasno označene crvenim i plavim indikatorima. I te bi kontrole trebale biti lako dostupne. Uključite

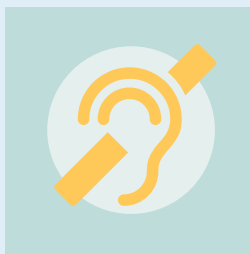
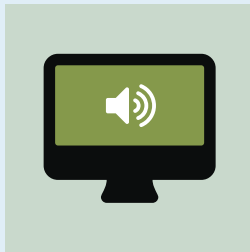
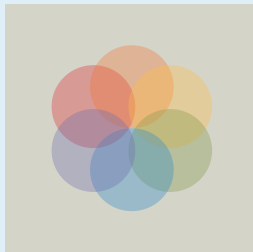
ventile protiv opekotina u kade i tuševe kako biste smanjili mogućnost opeklina vrućom vodom.

13. Pristupačan vanjski prostor i garaže

Najmanje jedan ulaz u prostor ne smije imati stepenice. Za bilo koju povišenu platformu, kao što je prednji trijem ili dvorišna terasa, trebala bi postojati zaštita perimetra - poput ugrađene klupe, žardinjere ili ograda - kako bi se spriječilo da netko ne vidi granicu ili prijeđe preko ruba.

Planirajte dodatni prostor oko vozila kako biste svima, uključujući nekoga tko koristi invalidska kolica ili hodalicu, omogućili sigurniji put u garažu.

Dizajn za pristupačnost

Ovi plakati preuzeti su, prevedeni i prilagođeni prema izvorniku sa <https://github.com/UKHomeOffice/posters>.

Ovaj rad je licenciran pod Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 međunarodnom licencom. Za pregled licence posjetite <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Dizajn za osobe s intelektualnim teškoćama

Napravi...

Nemoj...

izravnu komunikaciju

pretpostavljati komunikaciju sa skrbnikom ili asistentom

kratke i jasne upute i odgovori, razumljivi izrazi

Do this

koristiti govorne figure i idiome

kratke i jednostavne upute u lako razumljivom obliku

stvarati duge tekstove, nečitljive formate i koristiti oblikovanja kao npr. italic

budi na raspolaganju za podršku i u najjednostavnijim stvarima

ograničavati pristup pomoći i pretpostavljati da korisnici nešto već trebaju znati

jednostavne i ujednačene sadržaje

složene i natrpane sadržaje

Dizajn za osobe s ograničenjima vida

Napravi...

koristi dobro kontrastne boje i čitljivu veličinu fonta

objavi sve informacije na web stranicama

koristi kombinaciju boja, oblika i teksta

slijedi linijski, logičan raspored

200% uvećanje

postavi poveznice i obavijesti u kontekst

Nemoj...

koristi slab kontrast boja i malu veličinu fonta

sakrij informacije u preuzimanjima

koristi samo boju za definiranje značenja

raširi sadržaj po cijeloj stranici

200% uvećanje

odvoji akcija od njihovog konteksta

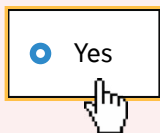
Dizajn za osobe s fizičkim ili motoričkim ograničenjima

Napravi...

Nemoj...

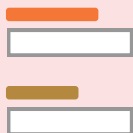
velika klikabilna polja

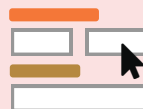
zahtijevati preciznost

dovoljno prostora između klikabilnih elemenata

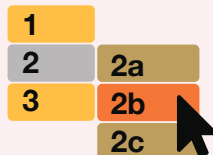
zbijena polja za interakciju

dizajn za korištenje tipkovnicom ili govorom

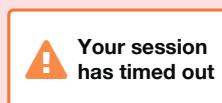
stvarati dinamičan sadržaj koji zahtjeva puno pokreta

dizajn za mobitele i ekrane na dodir

definirati kratko vrijeme za interakcije

omogući prečace

Postcode

tražiti puno tipkanja i skrolanja

Address

Dizajn za osobe koje su gluhe i nagluhe

Napravi...

Nemoj...

koristi jednostavan jezik

Do this

koristiti složene riječi i jezične figure

koristi podnaslove ili transkripte za video sadržaje

stavljati sadržaj samo u video i audio formatima

linearan, logičan raspored

raditi složene rasporede i izbornike

grupirane sadržaje s podnaslovima, slikama i videima

tjerati korisnike na čitanje dugih blokova sadržaja

dopusti korisnicima traženje preferiranog načina kontakta

definirati telefon kao jedini način kontakta

Više informacija:

Ministarstvo turizma i sporta, Turizam za sve

<https://mint.gov.hr/odrziviturizam/turizam-za-sve/pristupacni-turizam/23043>

Pristupačnost građevina osobama s invaliditetom:

<https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/8185>

Zakon o gradnji (Narodne novine broj 153/13., 20/17)

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_153_3221.html

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_03_20_456.html

Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti (Narodne novine broj 78/13)

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_78_1615.html

Opće smjernice za prilagodbu web-stranica osobama s invaliditetom

https://www.srce.unizg.hr/files/srce/docs/o-srcu/ulaz-invalidi/smjernice_pristupacnost_web_srce20141.pdf

Akcijski plan izjednačenja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje 2021. do 2024. godine

<https://mrsop.gov.hr>

Adobe - Prekograničnom suradnjom do pristupačnijih odredišta

<https://adobe-huhr.com/>

Zanima vas inkluzivni turizam? Želite proširiti svoju ponudu?
Želite li vidjeti kako mi to radimo? Ili se posavjetovati u procesu
prilagodbe svojih sadržaja turistima s invaliditetom?

Kontaktirajte nas:

Tomislav Dubravčić

Voditelj projekta

UZOSIO Golubica

Tel.: 091 760 1570

golubica@uzosio-golubica.com

Davor Garbac

Koordinator projekta

Konjički klub Dunavski raj

Tel.: 098 420 098

dunavski.raj.vukovar@gmail.com

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

Brošura je financirana sredstvima Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske kroz projekt „Turizam za sve„

Sadržaj ove brošure isključiva je odgovornost UZOSIO „Golubica„

